

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Vasile C. Șerban. — *Criminalitatea la lumina noilor date statistice.*

Petre Ionescu-Muscel. — „*Observațiuni asupra viitorului cod penal al României întregite.*”

G. Alexianu. — *Recenzie.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, S. I.* — Recurs în Casație. — Convențiuni. — Interpretare. — Dotă. — Regim dotal. — Adoptare.

(Mărgareta A. Hera cu Anastasia Hera).

Idem, S. II. — Contencios administrativ. — Consiliu județean. — Disolvare. — Motive de formă.

(Ministerul de Interne cu foștii membri ai Consiliului județean din Prahova).

Curtea de Apel din București S. II. — Faliment. — Bunuri revendicate. — Sentințe pronunțate de Tribunal. — Apel.

(Societatea B. Wasserman et Comp.).

Tribunalul Dâmbovița S. II. — Fond de comerț. — Caracter incorporal și mobilier. — Imobile prin destinație.

(Ion Cristodorean cu Banca de Credit și Scont).

Jurisprudența străină.

Bibliografie.

CRIMINALITATEA IN LUMINA NOILOR DATE STATISTICE

Încă înainte de războiu, d-rul Toulouse, medic șef de spital și director al revistei „Demain” se întreba cu drept cuvânt într'un articol în care vorbea despre starea de sănătate a națiunii franceze, cum de omul din toate timpurile s'a silit prin toate mijloacele să îmbunătățească rasa animalelor, să altoiască flori și arbori pentru a da roade bune și frumoase, neglijând într'o largă măsură opera de îmbunătățire a rasei omenești.

Intr'adevăr, este știut că, din examinarea de către medicii alieniști a indivizilor cari au populat și populează închisorile, se constată că, aproape în fiecare caz criminalul este sau urmașul unui alcoolic sau al unui degenerat sau, în cazuri mai rare, un individ asupra căruia viața de familie nu a avut nici o înrăurire binefăcătoare din lipsa complectă a unei bune educațiuni.

D-rul Jaquet, medicul spitalului Sf. Anton, studiind de aproape problema, a dovedit cu date statistice elocvente că valul mereu crescând al criminalității, al suferințelor și al mizeriilor omenești

se datorește în cea mai mare parte alcoolismului, care, cu deosebire în pătura muncitoare, este factorul de căpetenie care propagă tuberculoza, criminalitatea, nebunia și mortalitatea.

Problema alcoolismului, asupra căreia s'a scris și s'a vorbit atât de mult, socotit la noi ca o adevărată plagă socială, este o problemă de o importanță capitală, care așteaptă de multă vreme o cât mai grabnică și o cât mai inteligentă soluționare.

Intr'adevăr, nu trebuie să rămânem nepăsători în fața acestui flagel care de mult pustiește satele noastre.

Din opera d-lui Louis Jaquet (Tratat asupra alcoolului) în tabloul în care se specifică în mod comparativ consumațiunea individuală a alcoolului în diferite țări, evaluată în litri a 100%, se constată că țara noastră, în perioada dela 1907—1912, socotită populațiunea la 7.350.000 locuitori, cât numără pe atunci Vechiul Regat, consuma pe cap de locuitor 4,89 litri alcool, adică mai mult decât toate țările cuprinse în acel tablou comparativ¹⁾.

Războiul a avut și în această privință efecte nenorocite, sporind încă cu mult consumul băuturilor alcoolice la noi ca și în alte țări.

Deci, fără a intra în alte amănunte în această chestiune, sprijiniți pe experiența altor popoare, ne mărginim a afirma că lupta în contra alcoolismului este și la noi, dacă nu singurul mijloc pentru combaterea criminalității, este totuși unul din mijloacele cele mai eficace.

Dacă chestiunea în sine comportă multiple dificultăți, totuși în fața cortegiului de mizerii la cari zilnic asistăm, se impune a se lua măsuri radicale, tocmai pentru a se înlătura această adevărată primejdie națională.

Statul, este cunoscut că, în această privință, din considerațiuni pur bugetare, a contribuit prea puțin la soluționarea acestei probleme vitale.

Desigur, acestor cauze în general, precum și din cauza efectelor produse de războiu în special, se datorește la noi sporirea continuă a criminalității.

Din cuprinsul importantei dări de seamă asupra

1) Op. cit. Tabloul CXXX, pag. 788.

statisticele judiciare din Vechiul Regat și Basarabia pe anii 1919—1924, întocmită de distinsul nostru penalist d-l Eug. Decusară, directorul statisticele din ministerul de justiție se constată într'adevăr următoarele:

„Numărul afacerilor criminale a crescut dela 721 în 1919 la 1208 în 1924, înregistrând o creștere medie anuală de 1481 de crime, ceea ce reprezintă o sporire de 105% față de 1919.

„Raportând numărul crimelor la cifra populației Vechiului Regat, obținem în 1914, 9 crime la 100.000 locuitori față de 11 crime la 100.000 locuitori, comise în 1924, deci se vedește și în această privință, un spor real al criminalității de 2 crime la 100.000 locuitori“.

După datele ce le avem, în Franța la 1924, revin 6 crime la 100.000 locuitori; în Belgia 6 crime la 100.000 locuitori; iar în Bulgaria 8 crime la 100.000 locuitori“.

Așa dar, sub raportul indicelui criminalității, țara noastră se așează în fruntea tuturor țărilor europene, înregistrând 11 crime la 100.000 locuitori, adică aproape îndoitul cifrei obținută în Franța și Belgia.

Pentru a fi scutiți de orice alt comentariu, reproducem partea finală a cap. II din sus citata dare de seamă în care se tratează despre statistica criminală, unde se arată că „din totalul condamnaților în cursul acestor 6 ani (1919—1924), în medie, 78% au fost de profesie agricultori, 2,6% comercianți, 4,6% meseriași, 1,4% funcționari și 6% fără o profesie bine definită“.

Vasile C. Șerban
Judecător, Todireni-Botoșani

„CONSIDERAȚIUNI ASUPRA VIITORULUI COD PENAL AL ROMÂNIEI ÎNTREGITE“

Sub acest titlu, d-l Vasile C. Șerban, judecător la Todireni-Botoșani, a publicat un substanțial articol în „Dreptul“ No. 37 din 1929.

D-sa cu multă cunoaștere a diverselor sisteme penale, — face observațiuni juste asupra proiectului de cod penal din 1928. — Tot în această revistă autorul s'a mai ocupat de viitoarea noastră lege penală, arătând în același timp progresele realizate pe tărâmul studiului dreptului penal.

Nu contrazicem pe d-l judecător Șerban, pe care-l felicităm din inimă că aduce observațiuni bune unei legi, ce interesează atât de mult magistratura. Notăm numai că, în afară de acele părți bune din proiect mai sunt și alte părți, dealtfel semnalate și de d-sa, cari au nevoie a fi revăzute.

De pildă, proiectul pare a nu fi urmat tendințele unei singure școli: neoclasice, cum spune expunerea de motive a Consiliului legislativ — și că, n'a urmat școala pozitivistă cum afirmă aceiași expunere de motive.

Proiectul codului penal din 1928 — e o emanație a două școli penale: neoclasice și pozitive. Unii au zis, că acest proiect ar fi eclectic (vezi expunerea de motive a ministrului de justiție.) Observațiunea mi se pare justă.

D-l Șerban crede că actualul proiect de cod penal e mai mult pozitivist: „Noul cod penal sub influența principiilor școlii pozitiviste a părăsit fundamentul pur obiectiv al dreptului clasic.

Numai în parte acest proiect a adoptat din principiile școlii pozitive și numai în ceia ce privește măsurile de siguranță și eliberările condiționate.

Asupra pedepsei și asupra regimului penitenciar s'a păstrat un sistem mixt.

Autorul de care vorbim mai face o observație justă, că la elaborarea acestui proiect au lucrat „o comisiune formată din elementele cele mai de valoare ale înaltei magistraturi“ și „o altă comisiune din specialiști în materia dreptului penal“. Poate din cauza numeroșilor membri ce au lucrat la proiect, fiind și multe păreri deosebite, acest proiect n'are o unitate de lucru, adesea unele principii, ce le cuprinde, ciocnindu-se, ca de exemplu: pedepse aspre, executarea lor nesigură.

Dar aceasta nu însemnează că, proiectul n'are și foarte bune calități. O comisiune mai restrânsă, după ce s'au semnalat defectele, poate să i dea o formă și mai bună, corespunzătoare progreselor ce s'au făcut în studiul dreptului penal și nevoilor noastre ca stat.

În Italia proiectul Rocco a primit multe observațiuni și bucuros ministrul de Justiție, d-l Rocco, a ținut seamă de ele.

În Grecia, Turcia ș. a. state astăzi se lucrează cu emulație la ante-proiecte de cod penal și tendința e ca ele să aibă cât mai multe institute perfecționate în ele.

Dar toate aceste îmbunătățiri nu vin decât prin propuneri bune, iar acei cari sunt chemați a ține seamă de ele să nu aibă impresia că observațiunile cuiva micșorează din valoarea lor juridică.

În altă parte legile și ante-proiectele de legi sunt criticate și mai furtunos, decât la noi. Aceasta ar explica și că, pe acolo, se critică științificește, pe când la noi uneori se critică numai din obișnuința de a critica.

Și revenind la actualul proiect de cod penal, mențin aceleași observațiuni¹⁾

Proiectul e necesar a fi revăzut deo comisiune restrânsă, ca de pildă din:

- a) Președintele Consiliului legislativ, sec. care l-a și elaborat, d-l Ionescu-Dolj;
- b) Un delegat din partea magistraturii;
- c) Un delegat din partea avocaților;
- d) Un profesor universitar de drept penal.

Această comisiune restrânsă ar avea marile merit

1) Vezi observațiunile noastre: 1) „Curierul Judiciar“—No. 2, 1929; 2) „Doctrina Pozitivă Penală“—(conceptul, metoda, aplicarea — 1928; 3) „Revista Pozitivă penală“—No. 5 Oct 1929; 4) Rev. „La Giustizia penale“—(Roma) Aug. 1929; 5) „La Scuola Pozitivă“—Milano (Iulie 1928); 6) „Pandectele române“—(Iulie 1929) și Noemb. 1929)

de a coordona materialul cu observațiunile făcute și de a revizui acele articole din acelaș proiect. Toate aceste modificări să fie făcute însă după ritmul dezvoltării studiului dreptului penal și mai bine să fie un cod penal înaintat, căci mergem tot spre soluționări noi, decât să fie tot încadrat după spiritul vechiu.

Ca tehnică mai sunt de refăcut acele articole prea lungi (vezi la contravențiuni) și de împărțit materia în mod mai armonios.

Bănuim că s'a lucrat astfel: din membrii comisiunilor ce au lucrat, fiecare a redactat 10-20 articole și apoi le-au înșirat în proiect.

Așa se explică lipsa de unitate și de concepțiune. În orice caz, proiectul arată o muncă din partea comisiunilor și în criticile ce le am făcut, chiar când păreau ele îndrăsnețe, — n'am putut tăgădui munca.

Și cu aceste note, provocate de articolul d-lui Judecător Șerban, — articol care îi face onoare, pentru că deși se află în fundul Moldovei, d-sa e la curent cu ceiace lipsește justiției și ceiace se proiectează a se face pentru justiție, termin aceste observațiuni cu cuvintele d sale din articolul citat: „Lăsând la o parte lacunele pe cari le prezintă..... la care mai adăogăm: și cari e bine a se îndrepta, dorim ca proiectul de cod penal din 1928, să devină lege.

Prof. Petre Ionescu-Muscel

Doctor în Drept dela Universitatea din Roma
Membru coresp. la „Giustizia Penale Italiană“

Recenzie

Dr. ALEXANDRU POPOVICI. — „Concurența neleală în teorie și practică“, Studiu de drept civil comparat, București, p. 132.

Profesorul de drept civil dela Universitatea din Cernăuți, ne înfățișează în această broșură reflexiunile sale asupra unei chestiuni dificile și mult discutate în dreptul privat. Dela început autorul ne arată că „materia concurenței neleale este în jurisprudența românească un ogor nelucrat. Viața economică a României de altă dată n'a impus până la războiu, justiției, soluționarea unor chestiuni din domeniul concurenței, sup aspectul lealității sau nelealității.

„Dar nici doctrina noastră nu s'a sesizat de ea, cu toate că imboldul n'a lipsit, având atât Francezii cât și Germanii o literatură abundentă și o polemică aprinsă pe această temă“.

Drept introducere în materie, se examinează noțiunea termenului „concurență neleală“, în special la juriștii germani Gierke și Kohler, pentru ca, pe bazele ce le desprinde dela aceștia, să treacă să examineze și să critice acolo unde e cazul, doctrina franceză, elvețiană și cehoslovacă. Autorul se raliază la concepția germană și împărtășește drept definițiune a acestei materii definiția dată de Dr. A. Elster (Unlauterer Wettbewerb, Berlin, 1927): „Concurența neleală este atragerea clientelei altuia

făcută în viața economică, cu călcare a preceptelor de bună credință. În acest conflict cu bunele moravuri rezidă ilegalitatea. O concurență imorală este o concurență ilegală“.

În § 3 se examinează apoi interesele cari sunt apărate contra concurenței neleale, criticând teoria lui Valloton și raliindu-se la teoria lui Joseph Kohler. D-sa examinează apoi cari sunt cauzele specifice pentru cari această materie a găsit legiferare numai în țările de drept german spre deosebire de țările de drept francez, unde această instituție a luat naștere pe cale jurisprudențială, în jurul interpretării art. 1382 și 1383 c. civ. fr. (998 și 999 c. civ. rom.) și spune categoric (p. 21): „Această concepție, diametral opusă celei franceze, rezultă din ființa judecătorului german, care nu se emancipează ușor dela textul legii, pe când judecătorul francez știe a generaliza rațiunea legii, asemenea celui englez, care în găsirea dreptății manifestă mai multă latitudine.

În partea ultimă a lucrării se examinează cari sunt sancțiunile stabilite în principiu în legi, contra concurenței neleale, precum și care sunt faptele cu consecințe civile cari dau naștere la aplicarea sancțiunilor pentru concurență neleală. Concluzia la care ajunge D-sa este că, azi, cu legiurile diferitelor provincii ale României, nu putem reprima nici toate cazurile unei concurențe neleale și nici reprimarea, chiar a celor existente, nu se poate face în mod uniform. Se impune deci „pentru timpul tranziției pentru unificarea legislației civile și penale a României, o lege specială contra concurenței neleale“, care apoi ar trebui înglobată în codul civil și penal unificat.

În anexă, autorul aduce legea specială germană, austriacă, polonă, cehoslovacă și maghiară, cu jurisprudența în traducere, la a cărei îngrijire a fost ajutat de doctorandul în drept Aurel T. Popescu, din Cernăuți.

Astfel înfățișată, lucrarea se prezintă ca o serioasă și cuprinzătoare monografie într'un domeniu atât de arid, de discutat și referitor la o materie atât de dificilă, de greu de caracterizat și de precizat. Ea poate fi luată drept model de studiu de drept civil comparat. Poate că în această materie ar mai fi de discutat concepția anglo-americană ca și concepția italiană, dar autorul mulțumindu-se să ne pună față în față cele două concepții, germană și franceză, reușește să precizeze și să caracterizeze noțiunea concurenței neleale, să-i stabilească elementele ce-o determină și sancțiunile pentru categorii de cazuri. Monografia profesorului dela Cernăuți reprezintă o etapă în istoria concurenței neleale. Am fi preferit însă ca la sfârșitul acestor pagini autorul să ne fi schițat și un proiect de lege, de modul cum înțelege să fie soluționată la noi această chestiune, pentru că în epocă de legiferări postbelice profesorii universitari se văd nevoiți, și au datoria să dea indicații și asupra modului de realizare a soluțiilor propuse de doctrină. Astfel,

doctrina românească ar deveni și dânsa creatoare.

Să sperăm că aceste rânduri vor avea poate darul să-l determine pe profesorul Popovici să ne înfățișeze și mijlocul de realizare a concepțiilor sale doctrinare.

G. Alexianu

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I.

Audiența dela 28 Iunie 1929

Președinția D-lui C. Sărățeanu, consilier

Margareta A. Hera și Anastasia Hera

RECURS IN CASAȚIE. — CONVENȚIUNI. — INTERPRETARE. — DENATURAREA CLAUZELOR CLARE ȘI PRECISE ALE CONVENȚIUNILOR. — CENZURA INALTEI CURȚI DE CASAȚIE. DOTĂ.—REGIM DOTAL. — ADOPTAREA LUL. — DACĂ TREBUE SĂ REZULTE DIN TERMENI EXPREȘI.

1° Cu toate că în principiu interpretarea convențiilor este o chestiune de atributul exclusiv al instanțelor de fond, atunci însă când prin ea se denaturează clauzele clare și precise ale convențiilor, nesocotindu-se voința părților, interpretarea instanțelor de fond este supusă în acest caz cenzurei Curții de Casație.

2° Pentru adoptarea regimului dotal nu este nevoie să se facă declarațiune formală în acest sens în convențiunea matrimonială, fiind suficient ca din totalitatea clauzelor convențiunii să rezulte în mod evident că viitorii soți au înțeles să adopte regimul dotal.

No. 1658.—Admis recursul făcut de Margareta Hera și Anastasia Hera în contra deciziei cu No. 150 din 11 Aprilie 1929 a Curții de Apel din București Secțiunea III-a.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Margareta Hera și Anastasia Hera contra deciziei No. 150 din 11 Aprilie 1929 a Curții de apel București s. III-a.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă că recurenta Margareta Hera, cu autorizația soțului, a cerut Tribunalului Ilfov secția tutelilor autorizațiunea de a ipoteca imobilul dotal din București str. Bihor No. 31, pentru achitarea unor datorii contractate pentru îmbunătățiri aduse imobilului;

Că, Tribunalul a respins cererea sa ca inutilă prin jurnalul No. 2007/929 pe considerațiunea că imobilul menționat nu este dotal; iar Curtea din București a confirmat în apel soluțiunea Tribunalului prin deciziunea atacată cu recurs.

Că, spre a decide astfel, Curtea de Apel constată și motivează că, imobilul în discuție a fost constituit dotă recurentei prin actul aut. de judecătoria ocol IV București sub No. 538/902 și transcris la Tribunalul Ilfov sub. No. 435/902; că, deși convențiunea matrimonială este intitulată act dotal și constituirea de zestre declară că, constituie dotă imobilul de mai sus, iar înzestrații declară că primesc

dotă, totuși, întrucât din cuprinsul convenției rezultă că părțile au înțeles să adopte regimul dotal, imobilul constituit zestre nu este dotal, ci e supus regimului de drept comun, care este acela al separațiunii de bunuri; că, așa fiind, nu este nevoie de nici o autorizare pentru a fi ipotecat.

Văzând motivul al treilea de recurs:

3) „Greșita interpretare a convențiunii schimbând însăși natura convențiunii și denaturând înțelesul clar și vădit neîndoelnic al ei“.

Considerând că, în principiu interpretarea convențiilor este o chestie de atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Că, însă, interpretarea dată de aceste instanțe este supusă cenzurii Curții de Casație când prin ea se denaturează clauzele clare și precise ale convențiilor, nesocotindu-se astfel voința părinților.

Considerând de altă parte că, pentru adoptarea regimului dotal nu este nevoie să se facă declarațiune formală în acest sens în convențiunea matrimonială, dar este suficient să rezulte în mod evident din totalitatea clauzelor convențiunii că viitorii soți au înțeles să adopte regimul dotal.

Considerând că, în speță, este necontestat că soții Hera au dat convențiunii lor matrimoniale titlatura de „act dotal“ și că, în cuprinsul convențiunii constituitoare de zestre declară că „constituie dotă“ un corp de case și o serie de lucruri mobile, iar viitorii soți declară că primesc „dotă“ constituită prin actul dotal.

Considerând că, întrebuintarea în mod repetat în cuprinsul convențiunii matrimoniale a noțiunilor de „dotă“ și „act dotal“ precum și mai ales, stipularea clauzei că „prețuirea obiectelor“, adică a lucrurilor mobile constituite dotă, „nu face vânzare“, — clauză care își găsește rațiunea numai când se adoptă regimul dotal, având de scop să înlăture efectele art. 1245 c. civ. după care mobilele prețuite prin actul dotal devin proprietatea soțului, acesta rămânând debitor cu prețul lor — toate acestea arată în mod evident și categoric voința soților Hera de a adopta regimul dotal.

Că, așa fiind, Curtea de apel a denaturat convențiunea matrimonială a soților Hera, când a stabilit că aceștia n'ar fi adoptat regimul dotal și când prin consecință a mai stabilit că imobilul a cărui ipotecare se cerea să fie autorizată, n'ar fi nici el dotal.

Că, astfel, motivul al treilea de recurs este întemeiat, de aceea recursul cată să fie admis fără a mai examina celelalte motive de recurs, a căror discuțiune devine inutilă.

Pentru aceste motive, casează.

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în restanță a'i trimite cât mai neîntârziat costul abonamentului rămas neachitat.

Tabla de materii se trimite abonaților în curent cu plata abonamentului fără altă plată suplimentară.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III.

Audiența dela 15 Mai 1929

Președinția D-lui Șt. Mladoveanu, președinte

Ministerul de Interne cu foștii membri ai Consiliului județean de Prahova

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — CONSILIU COMUNAL. — CONSILIU JUDEȚEAN. — DIZOLVARE. — DECLĂRĂRI FĂCUTE ÎN APĂRARE. — ART. 274 ȘI 275 LEGE PENTRU UNIFICAREA ADMINISTRATIVĂ.

Cu toate că potrivit art. 275 din legea pentru unificarea administrativă, autoritatea chemată a se pronunța asupra dizolvării consiliului județean va asculta înainte de luarea hotărârei pe reprezentanții consiliului a cărui dizolvare se cere, aceștia putând să depună memorii scrise în cazul când n'ar voi sau nu s'ar putea prezenta, totuși această ascultare numai este necesară și nici nu mai este nevoie de depunerea vre-unor memorii scrise, dacă se constată că cu ocazia anchetei prealabile făcută de funcționarul superior administrativ conform art. 274, membrii consiliului dizolvat au prezentat înaintea acestuia memorii scrise în apărarea lor.

No. 713. — Admis recursul făcut de Ministerul de Interne în contra Deciziei cu No. 379/928 a Curții de Apel din București S. III. în proces cu foștii membri ai Consiliului județean de Prahova.

Curtea deliberând,

Având în vedere că membrii fostului Consiliu județean de Prahova, dizolvat de Ministerul de Interne prin decretul regal No. 2247 din 13 Septembrie 1928, cerând Curții de apel București anularea acestui decret, au invocat în susținerea acțiunii lor, pe lângă motivele de fond, prin cari combăteau constatările de fapt pe cari se sprijinea decretul, și un motiv referitor la vicii de formă, și anume: că, nu au fost ascultați și nici nu li s'au cerut memorii de către autoritatea care a hotărât dizolvarea, cum prevede art. 275 din legea unificării administrative;

Având în vedere că, prin deciziunea atacată, Curtea de apel a procedat mai întâiu la cercetarea motivelor de fond, admițându-le ca întemeiate și apoi a examinat și motivul privitor la viciul de formă, pe care deasemenea l-a găsit întemeiat, admițând acțiunea și din acest punct de vedere;

Considerând că, instanța de fond fiind chemată a soluționa o acțiune în Contencios, întemeiată pe vicii de formă și motive de fond, era datoare a examina dacă s'au păzit formele, și numai când acțiunea era valabilă din punctul de vedere formal, a păși și la cercetarea motivelor de fond;

Că, instanța de fond procedând altfel, urmează că, prima cesiune de cercetat în recursul de față, rămâne aceea la care se referă motivul III de casare, și anume: de a se ști, dacă în mod ilegal, Curtea a anulat actul de dizolvare al Consiliului de Prahova, pe motivul că cerințele formale ale art. 275 din legea unificării administrative nu au fost satisfăcute;

Considerând că, instanța de fond, pentru a admite ca întemeiat motivul invocat de reclamanti,

pentru neîndeplinirea formelor prevăzute de art. 275 mai sus citat, interpretează acest articol, în sensul că memoriile sau declarațiunile membrilor consiliului, a cărui dizolvare se cere, trebuiesc prezentate direct autorității superioare — în speță Ministerul de interne, — care hotărăște dizolvarea, și că, nu e suficient a se prezenta aceste declarațiuni sau memorii organelor de anchetă, cu ocaziunea cercetării faptelor, cum s'a procedat în speță;

Considerând că, art. 275 din legea unificării administrative prevede că autoritatea chemată a se pronunța asupra dizolvării, va asculta, înainte de luarea hotărârii, pe reprezentanții consiliului, a cărui dizolvare se cere, aceștia putând să depună memorii scrise în cazul când n'ar voi sau nu s'ar putea prezenta pentru a face declarațiuni verbale;

Considerând că, ceea ce legiuitorul a urmărit prin edictarea acestei dispozițiuni, este ca autoritatea administrativă superioară — Ministerul de Interne — să nu procedeze la măsura dizolvării fără ca cei învinuiți să nu fie ascultați sau, cel puțin, puși în situațiune de a răspunde prin memorii la imputațiunile ce li se aduc;

Considerând că, prin art. 274 din aceeași lege se prevede că un inspector general administrativ va face o cercetare la fața locului, scopul acestei cercetări fiind netăgăduit acela de a aduna toate datele, informațiunile și declarațiunile necesare în cauză;

Că, întrucât membrii Consiliului județean își pot face declarațiunile lor sau prezenta memorii în sensul art. 275 alin. 2 și funcționarului superior însărcinat cu ancheta și întrucât în speță este constant că recurenții au uzat de acest drept prezentând memorii scrise inspectorului general administrativ, ca delegat al autorității centrale, urmează că cerințele art. 275 au fost satisfăcute, și deci Curtea de apel numai cu violarea și greșita interpretare a acestor texte de lege, a putut anula decretul regal în discuțiune, pentru neîndeplinirea ziselor formalități;

Că, dar, motivul III de casare fiind întemeiat, iar celelalte motive, referitoare la fond, rămânând fără interes a se mai discuta, după cum s'a arătat mai sus, recursul urmează a se admite, a se casa deciziunea Curții de apel, și a se evoca fondul, conform art. 12 din legea Contenciosului administrativ, rămânând ca pentru cercetarea acțiunii să se fixeze, din lipsă de timp, un alt termen de judecată.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. II.

Audiența dela 29 Mai 1929

Președinția D-lui N. Racoviceanu, consilier

Societatea B. Wasserman et Comp.

FALIMENT. — REVENDICARE. — VALOAREA BUNURILOR REVENDICATE. — SENTINȚE PRONUNȚATE DE TRIBUNAL ASUPRA REVENDICĂREI. — DACĂ SUNT SUPUSE APELULUI. — ART. 817 ȘI 944 C. COM.

Din moment ce legiuitorul prin art. 817 cod. com. a dispus că în cazul când valoarea bunurilor revendicate este de competența judecării

torului de ocol, ordonanța judeului-sindic este supusă apelului la Tribunal, rezultă că a admis în principiu dreptul de apel în materie de revendicare la faliment, ast-fel că și în cazul când valoarea bunurilor revendicate depășind suma de mai sus revendicarea este trimisă spre judecată la Tribunal, sentința acestei instanțe —deși legea nu o spune—urmează a fi supusă apelului la Curte.

Jurnal No. 3230. — Admis în principiu apelul făcut de Societatea B. Waserman et Comp. în contra sentinței Trib. Ilfov S. I. comercială cu No. 1659/927.

Curtea,

Asupra inadmisibilității apelului introdus de Societatea B. Waserman et Comp. în contra sentinței comerciale cu No. 1659/927 a Tribunalului Ilfov secția I comercială, ridicată de intimați;

Considerând că, deși art. 817 c. com. care se ocupă cu cererile de revendicare, atunci când judecătorul sindic le trimite în judecata Tribunalului, nu prevede dreptul de apel în contra sentințelor ce s'ar da de Tribunal, cu toate acestea jurisprudența admite dreptul de apel în materie de revendicare la faliment.

Considerând că, din art. 817 cod. comercial rezultă că legiuitorul a admis în principiu dreptul de apel în materie de revendicare la faliment, de oarece în cazul când valoarea bunurilor revendicate este de competența judecătorului de ocol, ordonanța judeului-sindic e supusă apelului la Tribunal în termen de trei zile libere, iar în cazul când valoarea depășește această sumă, deși art. 817 în partea sa finală prevede numai că afacerea se va trimite în judecata Tribunalului, fără a adăoga că în acest caz sentința e supusă apelului, însă din această redacțiune nu se poate deduce că n'ar exista și în acest caz dreptul de apel, câtă vreme art. 817 admite principiul apelului în afacerile de mai mică importanță și anume cele date în competența judeului-sindic;

Că, este greu de admis și nelogic, căci nu se vede rațiunea pentru care un litigiu de o valoare mai mică să se judece cu drept de apel, trecând prin filiera celor două grade de jurisdicțiune, iar când valoarea e mai mare să se judece fără drept de apel;

Că, deși legiuitorul, prin art. 944, a suprimat dreptul de apel în materie de faliment, el însă nu s'a putut ocupa de art. 817, care prevede dreptul de apel, când valoarea obiectului revendicat e mai mică și dacă n'a mai menționat acest drept pentru afacerile de competența Tribunalului, este pentru că n'a mai găsit necesar să repete acest lucru, înțelegându-se dela sine că există dreptul de apel, întrucât pentru Tribunal, calea de apel e determinată de dreptul comun.

Că, sentințele date de Tribunal, conform art. 817 sunt susceptibile de apel, ca și acele date de judele-

sindic, mai rezultă și din împrejurarea că atunci când acțiunea are de obiect revendicarea unei părți din averea falimentului, sentința Tribunalului nu e o simplă sentință relativă la una din operațiunile și administrarea falimentului, în sensul art. 944 cod. com., ci este relativă la revendicarea „in-rem“, a unui obiect din masa falimentului, obiect care poate fi de o valoare adeseori de mai mare importanță pentru părți, printr'o acțiune de sine stătătoare și nu se poate admite decât că, datorită unei inadvertențe, legiuitorul a omis să prevadă că aceste litigii să se judece și ele în prima și a doua instanță, ca și cele de valoare mică și care se judecă cu drept de apel;

Că, dealtfel, aceasta mai rezultă și din art. 772, 817 cod. comercial, combinat cu art. 944, din care se vede că, oridecâte ori judele-sindic trimite afacerea la Tribunal, în materie de rectificarea de creanțe, aceasta se judecă în primă instanță, adică cu drept de apel;

Că, prin urmare, incidentul ridicat de partea intimată este nefondat și câtă să fie respins.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier N. Jack Constantinescu, Curtea declară admisibil apelul.

Semnați: *N. Racoviceanu, N. Jack Constantinescu C. Demetrescu.*

TRIBUNALUL DAMBOVIȚA S. II.

Audiența dela 29 Octombrie 1929.

Președinția D-lui D. Lerescu, judecător

Ion Cristodorescu cu Banca de Credit și Scont

FOND DE COMERȚ. — CARACTER INCORPORAL ȘI MOBILIAR.—IMOBILUL COMERCIANTULUI ÎN CARE ÎȘI EXERCITĂ COMERȚUL SĂU.—DACĂ SE POATE ADMITE EXISTENȚA IMOBILELOR PRIN DESTINAȚIE ÎN RAPORT CU ACEL IMOBIL. — ART. 468 C. CIVIL. — ART. 3 C. COM.

Cu toate că fondul de comerț care constituie o universalitate de fapt și are un caracter incorporal și mobil, imprimă acest caracter și imobilului comerciantului, în care acesta își exercită comerțul său, ceace ar avea de consecință ca să nu mai poată exista nici imobile prin destinație în raport cu acel imobil, totuși fondul de comerț nu'și păstrează acest caracter unitar, de cât față de anumite acte de comerț, — ca vânzarea, gajul — elementele lui nefiind indisolubil legate, ast-fel că și imobilul comerciantului putând fi privit și distinct, se poate admite și existența imobilelor prin destinație în raport cu acel imobil.

No. 140. — Admisă în parte contestația făcută de Ion Cristodorescu în proces cu Banca de Credit și Scont.

Tribunalul,

Asupra contestațiunii făcută de Ion Cristodorescu. Având în vedere actele din dosar și susținerile părților;

Având în vedere că, contestatorul a cerut să se

scoată dela urmărire, lucrurile arătate în contestație, pentru motivul că, aceste lucruri fiind imobile prin destinație, ele nu se pot urmări printr'o execuție silită mobilă;

Că, intimata s'a opus la contestația făcută, invocând că, atunci, când este vorba de un comerț, toate lucrurile din imobil, imobilul, mărfurile, etc., constituiesc fondul de comerț, care are o natură mobilă; că, în cazul acesta nu se mai poate vorbi de imobile prin destinație; că, apoi imobilele prin destinație, sunt mobilele puse pentru exploatarea imobilului; ori, în speța de față nu s'ar putea susține că butoaele urmărite servesc exploatației comerciale;

Că, acestea fiind susținerile părților, urmează să examinăm chestiunile ridicate;

Considerând că, după părerea dominantă, fondul de comerț, compus din elemente materiale și imateriale, legate între ele într'un scop unic, care este acela al exploatației comerciale, constituie o universalitate; că, universalitatea aceasta nu este juridică, fiindcă noi nu avem o lege, care să-i dea acest caracter; că, universalitatea aceasta nu poate să fie decât o universalitate de fapt;

Considerând că, fondul de comerț are un caracter incorporeal, mobilă;

Că, este incorporeal, fiindcă pe de o parte el constituind o universalitate, din cauza aceasta nu lucrurile cuprinse în această universalitate, ci legătura lor, ce face să privim aceste lucruri ca o universalitate, este aceea care este în evidență; deci, un element incorporeal; iar pe de altă parte, privind chiar aceste lucruri, clientela constituind un element important în fondul de comerț, natura ei de obiect incorporeal, imprimă și fondului de comerț acest caracter;

Că, este și mobilă, prin faptul că, fondul de comerț constituie un obiect de comerț;

Considerând că, o concluzie logică, trasă din această părere asupra fondului de comerț, ar fi că, în cazul când un comerciant, exercită comerțul în imobilul său, lucrurile mobile puse de comerciant în imobilul său, pentru exploatarea fondului comercial, nu ar putea să fie imobile prin destinație; într'adevăr, fondul de comerț, care are un caracter mobilă, cuprinde și imobilul, al cărui caracter dispăre astfel, pentru a apărea universalitatea, cu caracterul ei mobilă; că, consecința acestei pierderi a caracterului de imobil ar fi prin urmare, că, nici imobile prin destinație nu mai pot exista;

Considerând că, desigur pentru anumite operațiuni, fondul de comerț trebuie să aibă un caracter unitar; astfel pentru vânzarea, pentru gajarea fondului de comerț; că, însă, realitatea arată că, nu toate elementele sunt indisolubil legate între ele; că, aceste elemente din fondul de comerț pot fi privite și distinct (v. Colin și Capitant, vol. I, pag. 695); că, în cazul acesta putând să fie privit distinct imobilul, ce aparține comerciantului, pot să existe

și imobile prin destinație, ce se rapoartă la acest imobil;

Considerând că, soluția aceasta este unanim împărțită; într'adevăr, deși în codul civil nu se vorbește de imobile prin destinație la un stabiliment comercial, însă aceasta nu se datorește decât circumstanțelor din timpul elaborării codului civil francez; atunci se întâmpla foarte rar ca un comerciant să exercite comerțul în propriul său imobil; că, mai pe urmă însă, când aceste circumstanțe s'au schimbat, s'a admis că, și la aceste stabilimente există imobile prin destinație, fiindcă este aceeași rațiune ca ele să existe ca și la un stabiliment industrial sau fond agricol și apoi textele codului nu sunt limitative în această materie, ci numai enunțative;

Considerând că, pentru existența imobilelor prin destinație, două condiții sunt cerute: 1) ca lucrurile mobile să fie destinate serviciului sau exploatarei fondului și 2) ele să fie așezate în acest scop de însuși proprietarul imobilului;

Având în vedere că, la lumina acestor principii examinând dacă lucrurile mobile, arătate în contestația de față, sunt imobile prin destinație, urmează să scoatem dela urmărire rafturile, teșgheaua, mesele, scaunele, un număr de... butoae și biliardul, ca fiind imobile prin destinație; într'adevăr, aceste lucruri au fost așezate de contestator, care este proprietarul imobilului, în care se exercită comerțul de cârciumă și cafea, pentru serviciul acestui imobil destinat comerțului;

Că, însă, sticlele de vin, liqueururi, etc., care constituiesc mărfuri, iar nu lucruri mobile destinate exploatarei imobilului comercial, acestea nefiind imobile prin destinație, urmărirea se menține asupra lor;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Hariton Udrea, admite în parte contestația.

Semnați: *Dimitrie Lerescu, Hariton Udrea.*

JURISPRUDENȚA STRAINA

Architect. — *Deviz forfețar.* — *Mandat.* — *Prețuri depășite.* — *Responsabilitate.*

Când un proprietar a dat un mandat formal arhitectului său de a face o lucrare și arhitectul a luat angajamentul expres de a nu depăși prețurile prevăzute de el în deviz, această stipulațiune are de efect de a asigura proprietarului avantajul învoelii cu deviz și de a pune riscurile eventuale în sarcina arhitectului.

În consecință, arhitectul are, în asemenea caz, a suporta sumele care au depășit prețurile din deviz.

C. Lyon, 21 Martie 1929.

Sirey. rep. gen. 1929 — 2, 101.

Notă. — V. asupra acestei chestiuni *D. Alexandresco, V. 9, pag. 311; C. Hamangiu. C. civ. adnotat sub art. 1484; același*

autor „Tratat de drept civil român”, V. 2, No. 1599, Dolvaux, *Dr. et oblig. des entrepren. de trav.* 2° ed., No. 70.

* * *

Servituți. — *Trecere, — Fond dominant. — Modi ficări. — Titlu constitutiv. — Uz determinat.*

O servitute de trecere accesorie fondului în profitul căruia a fost constituită prin un contract, poate fi utilizată în principiu pentru toate trebuințele acestui fond, chiar transformat și afectat la o destinație nouă.

Pentru ca să fie altfel, trebuie, sau ca convenția constitutivă a dreptului real să fi restrâns exercițiul său la un uz determinat, sau ca modificările operate în fondul dominant să aibă de efect de a agrava situația fondului servant făcând servitutea mai oneroasă.

Cas. civ. fr. 30 Aprilie 1929.

Sirey, rep. gen. 1929. I, 926.

Notă. — În ce măsură proprietarul fondului dominant poate să continue a exercita servitutea anterior stabilită prin contract cu toate transformările efectuate pe acest fond, fără ca proprietarul fondului aservit să aibă dreptul de a se plânge? Art. 635 c. civ. (conf. art 702 c. civ. fr.) răspunde la această chestie, declarând că acela care are un drept de servitute nu poate să uzeze de dânsul decât după cuprinderea titlului său, fără a putea face nici în fondul supus servituții, nici în fondul pentru care servitutea este înființată vreo schimbare împovătoare celui dintâiu fond.

Din acest text decurge cele două principii pe care le pune decizia de mai sus cu privire la o servitute de trecere, dar care sunt aplicabile de asemenea la oricare alte servituți.

V. asupra acestei materii, D. Alexandresco, V. III, pag. 841 urm.; M. Cantacuzino, pag. 174; C. Hamangiu, „Codul civil adnotat” asupra art. 635, jurisprudența și doctrina citate.

S. R.

* * *

Casație. — *„Ultra petita”. — Obiectul cererii. — Cauză. — Mijloace. — Puterea judecătorească.*

Dacă judecătorul este legat de obiectul cererii, corp al litigiului, el dispune arbitrar de mijloacele cu care poate, în tot sau în parte, să reție sau să respingă, să modifice sau chiar să suplezeze, fără să i se poată imputa că a statuat *ultra petita* sau că nu a răspuns integral la concluziunile părților.

În consecință, când victima unui accident a conchis la plata, de către societatea de asigurare, a unei indemnizări, din cauza diminuării vederii de ea suferită în urma accidentului, iar societatea refuză să plătească această indemnizare pentru motivul că ea nu ar fi datorită în virtutea poliței de asigurare decât pentru pierderea totală a ochiului, aparține tribunalului de a decide că indemnitatea cerută trebuie a fi plătită, starea victimei consti-

tuind pierderea completă a ochiului prevăzută de polița de asigurare.

C. Poitier, 25 Februarie 1929

Sirey, rep. gen. 1929, II, 136

Notă — Judecătorii nu pot să schimbe nici obiectul cererii, nici cauza acestei cereri, sub pedeapsă de a statua *ultra petita*; dar ei sunt liberi să aleagă mijloacele, fără a fi ținuți a se restrânge la acelea care au fost dezvoltate înaintea lor. Aceasta este ceea ce decide Curtea din Poitiers. Victima unui accident reclamă o indemnizare societății de asigurare din cauza accidentului. Obiectul cererii este indemnizarea cerută; cauza cererii polița de asigurare, mijlocul scăderea vederii invocată de reclamant. Dar se întâmplă că acest mijloc ar fi, în sine, insuficient pentru a atrage condamnarea, polița de asigurare neprevăzând o indemnizare decât pentru pierderea totală a ochiului. Curtea a substituit, cum avea dreptul, un mijloc solid mijlocului inspirării inoperării de reclamant, fără a modifica cauza, nici obiectul cererii.

S. R.

Bibliografie

„Principii de drept criminal” opera savantului criminolog *Enrico Ferri* șeful școlii pozitive penale.

A apărut în traducerea d-lui *Prof. Dr. Petre Ionescu-Muscel*. 2 volume mari! E cea mai importantă operă de drept penal pozitivist. Costă: vol. I lei 300 (pe hârtie velină costă 500 lei); costă vol. II lei 200 (pe hârtie velină costă 300). Adică operă completă (2 vol.) costă: 500 lei, iar pe hârtie velină costă 800 lei.

* * *

Doctrina pozitivă penală *Conceptul — Metoda. — Aplicarea.*

I. Evoluția dreptului penal. II. Principiile antropologiei criminale. III Conceptul pozitiv, metoda și aplicarea doctrinei pozitive penale. IV. Doctrina pozitivă penală în domeniul dreptului penal, de: *Petre Ionescu-Muscel*.

Prețul lei 140

* * *

A apărut într'o nouă edițiune: „Codul de Audiență” de *C. Hamangiu*. (Format mare de servietă în genul lui „Codes d'Audience Dalloz”) cuprinzând:

În Partea I. *Toate codurile* adnotate cu diferențele dintre textul român și francez, cu referințe la toate articolele din coduri și legi și precedate de indexe alfabetice.

În Partea II. *Legile uzuale* cele mai importante și cari sunt de o întrebuințare zilnică înaintea Curților și Tribunalelor, cu ultimele modificări ce au suferit, toate adnotate și însoțite de asemenea de indexe alfabetice.

Lucrarea este ireproșabil executată în editura Librăriei „Universala” Alcalay & Co. — București, Calea Victoriei, 37.

Costul unui volum frumos legat în pânză este de lei 750.